

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petivrstne; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 108.

Maribor, dne 13. septembra 1911.

Letnik III.

Slovenski Štajer in deželno gospodarstvo.

Ob priliki, ko se obravnava o delomožnosti štajerskega deželnega zbora, so velevažni podatki, kateri izhajajo iz analize deželnega proračuna za leto 1910, napravjenega prvič v teritorialnem, drugič v nacionalnem oziru. To analizo je napravil poslanec dr. Benkovič po sistemu, po katerem je nemški vseučilišni profesor Wieser analiziral deželni proračun kraljevine Češke. Vsako točko dotičnega proračuna je treba prerešati iz dveh stališč, v prvi vrsti s stališča njenega namena, v drugi vrsti pa s stališča v to svrhu določenih deželnih sredstev. Vzemimo n. pr. točko: deželna bolnišnica v Gradcu. Ta služi po svojem namenu celi deželi in obema narodnostima enako. Vsa sredstva, ki so v to svrhu postavljena pri tej točki v deželni proračun, pa pridejo v prid samo Gradcu, oziroma Srednjemu Štajerju in nemški narodnosti. Kajti od približne svote 800.000 K, ki so v deželni proračunu za leto 1910 ustavljene za splošno deželno bolnišnico v Gradcu, ne odpade nič na Slovence. Ves dotičen denar ostane na Srednjem in na Zgornjem Štajerju, le kaka malenkostna svota pride mogoče Slovincem v prid.

Istotako vzemimo za primer kopališče Slatina. Namen tega kopališča je skupen, toda v ta namen dovoljena in določena deželna sredstva pridejo v veliki večini samo Nemcem v dobro. Le malo svote je mogoče izločiti, ki pride posredno ali neposredno v slovenske roke. Za to kopališče izdana ogromna svota po veliki večini ne ostane na Spodnjem Štajerskem, ampak se steka v žep graških podjetnikov.

Analiza deželnega proračuna po tem sistemu je jako težavna. Treba je proučiti ne samo deželni proračun enega leta, ampak tudi deželne proračune za prejšnja leta, potem poročila deželnega odbora, računsko zaključke in razna druga specialna poročila. Le v nekaterih slučajih se ta analiza opira na privatne podatke.

Nekatere številke drastično osvetljujejo krivice, ki se gode spodnještajerskim Slovincem v deželnem gospodarstvu. Deželni izdatki znašajo skupno svoto 33.000.000 K. Ako odtegnemo razne točke, ki so zapopadene istočasno v več poglavjih, zlasti če odtegnemo točke, ki se tičejo kreditnega poslovanja, ostane približna svota 20.000.000 K, katero se more teritor-

jalno in nacionalno analizirati. Od te svote odpade po svojem namenu na Spodnji Štajer samo 3.200.000 K, na Slovence pa samo približno 2.000.000 K, vstevši izdatke za ljudsko šolstvo. Od deželnih sredstev pa odpade na Spodnji Štajer približno 3.400.000 K, na Slovence pa 1.800.000 K; vsi ostali izdatki pridejo po večini na Zgornji in Srednji Štajer, deloma so tudi celi deželi skupni. Ako odštejemo od slovenske kvote izdatke za ljudsko šolstvo, ki stane na slovenskem Štajerju 1.200.000 K, potem ostane v prid Slovincem pravzaprav samo malenkostna beraška svota 600.000 kron. Pri tem pa je treba upoštevati, da so se v slovensko kvoto vzele vse točke, katere le količkaj pridejo slovenskemu narodu v korist, na primer vse ceste in regulacije v slovenskem delu dežele. Za strogo slovenske narodne zadeve je postavljena v deželnemu proračunu samo svota 2.400 K, med tem, ko gre v nemškonacionalne svrhe več stotisoč kron, ne da bi se pri tem upoštevalo, da so razne deželne naprave, posebno učni zavodi, popolnoma nemški.

Največje krivice se nam godijo v deželni upravi, ker od svote 880.000 K pride komaj 6.000 K na Slovence, dalje na šolskem polju in v drugih manjših poglavjih. Na Gradec odpade od deželnih izdatkov približna svota 4.500.000 K, torej peti del deželnih izdatkov.

V velikem kontrastu s temi številkami so podatki o davčni moči Spodnjega Štajerja. Davčno silo Slovencev ni lahko ugotoviti, ker za to manjkajo podatki. Po poročilu štajerskega deželnega odbora, ki je bilo podlaga za volilno preosnovo, plačuje Spodnji Štajer direktnih realnih davkov (to je zemljiški in hišni davek) svoto 2.200.000 K, vseh davkov skupaj pa približno 3.000.000 K. V tej svoti so zapopadeni samo oni davki, ki so podlaga deželnih doklad, torej ne osebno-dohodninski davek, katerega plačuje Spodnji Štajer približno 500.000 K. Skupni davki, ki so podlaga za pobiranje deželnih doklad, znašajo komaj 16.000.000 K. Od teh plačuje Gradec sam 5.700.000 K. Ako odštejemo davčno silo Gradca, ostane približno 10.000.000 K, tako da plačuje Spodnji Štajer skoro eno tretjino.

Po modernih narodno-gospodarskih načelih sicer davek ni merilo za to, komu naj pridejo v prid javni izdatki. Pa že na podlagi davčne sile moremo trditi, da je Spodnji Štajer v dež. gospodarstvu zelo prikrajšan.

Iz analize deželnega proračuna zadobljene po-

datke bo dr. Benkovič objavil v posebni knjigi, ki bo izšla tekom te jeseni. Vsekakor bodo ti podatki postali velevažni v pogovornih za delomožnost štajerskega deželnega zbora. Kakor so Nemci na Češkem iz teh podatkov izvajali dalekosežne posledice in na iste bazirali svoje pretirane zahteve, tako moramo tudi mi Slovenci na poljagi statističnih podatkov o prikrajšanju v deželnemu proračunu zahtevati, da se deželni izdatki pravično razdele. Po dosedanjem sistemu ne sme in ne more iti dalje. Kakor hočejo biti Nemci povsod enakoveljavni in enakovredni faktor, tako zahtevamo tudi mi enakopravnost v štajerski deželi. Naveličali smo se pobirati drobtinice, ki padajo iz nemške mize in ne maramo več mačehovskega oskrbnitva nemških mogotcev. Naše ljudstvo je zavedno in hoče samostojno odločevati svojo usodo, za to tudi zahtevaj od svojih poslancev, da mu to pribore.

Südmarka — Št. Ilj — obrambno delo.

Zadnjič smo na kratko sporočili bistvo predloga, ki so ga sprejeli südmarkovci na svojem zborovanju v Celju glede naseljenjstva v Št. Ilju. Ker je sklep zelo značilen in ker vemo, da naši obmejni boji zanimajo vse naše čitatelje, zato ga priobčujemo dobesedno:

„Občni zbor (Südmärke) pozivlje glavno vodstvo, naj omeji naseljenjstvo v Št. Ilju na najpotrebnejše, naj dela samo toliko, da ohrani in obvaruje, kar je do sedaj pridobljenega, ter naj obrača ogroženim jezikovnim postojankam na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in v drugih kronovinah, ki spadajo pod delokrog, več pozornosti, da se obdržijo!“

Iz tega sklepa se da marsikaj reducirati. Jasno je, da je v naseljenjskem delovanju Südmärke že marsikaj gnilega, zato je začel sedaj pihati drugi veter. Zdi se, kakor da bi treznejši in vsaj deloma poštenjši elementi v nemškonacionalnih vrstah pričeli uvidevati, da je dosedaj prakticirano početje v naseljenjstvu zlasti v najbolj ogroženem kraju, v Št. Ilju, povsem nemoralno in protinaravno. Dajmo dosedanjo praktiko samo nekoliko secirati: Tam gor na Švabskem kje se najde človeka, ki je pripravljen zapustiti svojo domovino in se naseliti v tujem kraju,

„Se enkrat, pa boš videl, kdo je tat! Le poskusi!“ je nevoljno vzrotil Tone.

„Ne boji prismojen, meč nama, pa brez zamere, Tone, ga je tolažil Janže.“

„No ja, to je nekaj čisto drugega, zdaj le naprej povej.“

„Kako si postal tat?“

„Se enkrat ti povem, bodi tiho, jaz ti dobro hočem!“

„Kakor baba, saj veš, da nas ne morejo trpeti na luči in zakaj sva tukaj!“

„No, moj ljubi, kako se krade, to boš pa že sam vedel: seže se kar pripravsto v žep in vzame, kar pač pride v roke.“

„To se razume! Jaz pa bi rad vedel, ali si bil vsled slabega življenja k temu prisiljen v teh slabih, dragih časih!“

„Ne, pa rabil sem denar, da bi se vzela z Boltetovo Mico, ravno za veliko noč.“

„Torej iz nagnenja“, je modroval Bregarjev Janže in pristavil: „in dekle je bilo povod, ljubezen ču njega ena okoliščina, izvedba druga okoliščina, velikonočni praznik zopet tretja okoliščina, in tu imaš cele verige. Ako ne bi bilo dekleta, bi ti ne postal — tat.“

„Kaj čvekaš, Janže? Saj je dosti drugih deklet po celi dolini!“

„Torej, ti ne bi bil tat, ako bi ne bilo na svetu Boltetove Mice, ker je pa punc na svetu še cele milijone, torej ne moreš biti kaj drugega kot tat, to ti je kakor usojeno!“

„Ja, na tak način dobi cela stvar vsaj neko lice, hvala Bogu!“

„Pa vendar si še danes tat — in zakaj?“

„Janže, jaz ti hočem dobro, saj poznaš mojo pest, miruj, če ne —“

„Pa brez zamere, Tone, zakaj se vedno izpozabljaš?“

PODLISTEK.

Pod ključem.

Zopet sta se snidla; dva nepridiprava sta se „slučajno“ zopet videla tam nekje za — omrežnim oknom.

„No, vendar zopet, sem mislil, da te ne bo več, Tone“, je dejal z vidnim zadovoljstvom Bregarjev Janže, ko je ozrl Mirnikovega Toneta, ki je baš prihajal v „častnem“ spremstvu.

Paznika sta ju pomerila od nog do glave, pa saj sta ju poznala in mislila sta, da se ju onadva bojata. Pa kruto sta se zmotila.

Bregarjev Janže je bil kaj čudne narave; njegova radovedna desnica je dostikrat vsled raznih krčev otrpnela; preiskaval je tuje žepce — bilo mu je menda prirojeno, ali pa je hotel izvesti svoja „komunistična“ načela, in pri tem ga je neredkokrat prijel čuden krč, tako, da je ostalo med prsti slučajno marsikaj, česar morebiti še rabil ni.

Mirnikov Tone pa je bil mučenec svoje uljudnosti. Uljuden skoz in skoz, kakor je bil, je sklenil z milodari premožnih ljudi romati skozi življenje; prosil je podpore in zopet podpore pri slednji hiši, tako da je slednjič spoznal, da je njegova prisotnost občinstvu dokaj neljuba. Sledeč uljudnosti svoje narave, je sklenil, obiskavati občinstvo, kajdar bo odsotno, kajti Tonetova prisotnost je bila vsem neljuba. In tako je posestil zapuščen, tiha stanovanja odsotnega občinstva in pobral je par malenkosti, od katerih je mislil, — imel je namreč bujno fantazijo — da bi mu jih ljudje itak dali, ako jih dolgo pa prav prisrčno prosi. No, sicer ni odnesel nikdar toliko, da bi ne zmogel odnesti en mož.

Ta dva sta torej imela, kakor pravijo lumpje,

zopet enkrat „nesrečo“, kajti pri njiju absolutno ne more biti govora, da jih ščiti pravica, katero sta tako ostro sovražila, ker se jima „nikdar“ ni izkazala. Pa po vsej tej „krivici“, ki sta jo trpela, sta dobro poznala one pesmice: Srečen pač, kdor pozabi, kar se več spremeniti ne da! No, malo sta robantila, pa ne dosti, kajti čutila sta potrebo prijaznega, prijateljskega razgovora.

„Ali prideš, Tone, kedaj do tega, da bi bral kako knjigo?“ je vprašal Bregarjev Janže svojega tovariša.

„Kako neki“, je menil Tone, „knjig pač redko kedaj kdo nosi seboj in če jih ima, jih ne vzamem, saj dobim kje vendar kaj boljšega, ne?“

„I, seveda!“ je pokimal Janže in pristavil važno: „Poslušaj, Tone, kaj ti povem! Pri zadnjem vplomu — saj ne bi prišel na dan, pa jaz sem sam „djal na protokol“, ko so me izpraševali o nečem drugem, ker, če je vse skupaj, je menda boljše, sem menil, vsaj dvakrat ni treba v luknjo; in konečno so mi še vsled priznanja zmanjšali arest — tedaj, poslušaj, sem dobil na mizi nekega salona majhno brošurico, ki me je na prvi pogled jako zanimala. Ljubi prijatelj, za enega izmed nas bi bilo prav dobro, ko bi prav vsi ljudje tako mislili, kot oni pisatelj.“

„No, kaj pa piše takega?“ je radovedno vprašal Mirnikov Tone.

„Najprej moraš vedeti, da je tisti mož profesor, pa še prav velik profesor! On piše, da človek pravzaprav nima proste volje, kajti vse, kar kdo počenja, ima svoj izvor v tesni verigi samih okoliščin, in na tej verigi visi človekova volja, in vsled tega je popolnoma nemogoče, da bi človek delal, kakor sam hoče, ampak da hoče, kakor mora!“

„Noben hudič se ne spozna pri tej kolobociji!“ odvrne Tone.

„I, zakaj pa ne! Ne bodi neumen! To je kaj priprosto! Razumeš, recimo da si ti tat.“

med nepoznanim, tujim ljudstvom. To je iz več ozirrov skrajno kočljivo in nevarno. V podkrepljenje naših trditev navedimo samo dva momenta: Prvič je po našem mnenju v takem protestantovskem Svabu narodna zavest še skoro nerazvita. Naj se bahajo Nemci kakor hočejo s svojo prosvitljenostjo in kulturo, a neoporečena resnica pri vsem tem je, da je široka nemška masa, zlasti med protestanti še zelo nezavedna in brez vsakega širšega duševnega obzorja. Zlasti pa ne moremo pričakovati, da bi ljudje, ki do svoje moške dobe niso skoro nič slišali o narodnostnih sporih, postali čez noč narodno probujeni in pripravljeni za narodne bojevnike. Edino to, da slovenskega jezika ne znajo, ter se ga pri svoji priznani trdoglavoosti tudi ne morejo privaditi, jih sili — razne klavzule pri najemniških pogodbah seveda tudi — da ostanejo „strammdeutsch.“ Če bi bili ti importirani Nemci tako živahnega in bistrega duha, kakor je slovensko ljudstvo, ki se premnogokrat žalibog le prekratko prilagodi vsem razmeram, bi Südmarka bržčas že prej bila spremenila svoj naseljeniški sistem.

Po drugi strani se naseljeniki ne rekrutirajo iz ravno najboljših elementov. Iz vsakdanjega življenja vemo, da ljudje, ki brez obotavljanja zapuščajo svojo rodno grudo, niso ravno najprirednejši in najvestnejši. V večini teh ljudi je življenje že zamorilo vsa plemenitejša čustva in skoro vsem velja za devizo: ubi bene, ibi patria. Taki ljudje se tudi ne čutijo nič prizadete, če vidijo, da žive na račun požrtvovalnosti svojih rojakov. Nasprotno. Psihološko se rodi v njih še celo domišljija, da so velevažen del na narodnem telesu, da bi brez njih narod ne mogel obstojati in kmalu žive v prepričanju, da je sveta dolžnost celokupnega naroda, da skrbi za njihovo dobrobit. Zato pa vidimo skoro pri vseh naseljenikih skupen, simptomatičen pojav: Brez skrbi za posestvo se živi pri polnih loncih in polnih steklenicah z mislijo: Südmarka ima, bo že dala. S takimi ljudmi brez vsakega poleta se seveda ne da veliko storiti, ker taki ljudje niso za boje, v katerih je treba požrtvovalnosti. S svojim sklepom je Südmarka sama obsodila te ljudi, obsodila pa tudi sama sebe. Še ne dolgo tega, je bilo naseljenišvo pri Südmarki trumf. V lastnih vrstah je bilo treba izbojevati že hude boje, ker so se nekateri že dalje časa protivili naseljevanju. Sedaj se je pa v Celju z veliko večino priznalo, da je v St. Ilju prakticirano naseljenišvo pogubno in proti vsem naravnim zakonom. Pribijemo to z zadovoljstvom, ker popolnoma opravičuje našo sodbo o naseljevanju.

Bolj kot ti vzvišeni razlogi je pa vplivalo na ta sklep Südmarka brez dvoma materielno vprašanje. Čez pol milijona se je že potrosilo za naseljevanje v St. Ilju in vendar ni bilo pravih uspehov. Ves silni naval ni pripomogel, da bi si bili Nemci osvojili to našo severno postojanko. To je oplašilo celo mogočni nemški narod in pričeli so se umikati. Toliko materielnih žrtev za lep, toda mal kos slovenske zemlje ne zmoro niti bogati Nemeč, Slovenija bi bila le predraga.

Zgodil se je sicer sklep radi St. Ilja, toda biti moramo še bolj na straži, kajti prišli bodo drugi sklepi. S še večjim veseljem moramo iti v boje, ker naši trudi niso brezuspešni. V priznanje našega obrambnega dela lahko pribijemo naslednje: Vredno smo povdarjali, da se v denarnih sredstvih ne moremo kosati z Nemcem, da moramo pa po drugih potih obvarovati rodno zemljo. Ljudi je treba dvigniti iz hladnega materializma v sfero ogrevaajočega idealizma, vcepiti se jim mora ljubezen do grude, vzbuditi samozavest in ponos, razširiti duševno obzorje, z eno besedo, vstvariti je treba narod značajev. To smo vesno in marljivo vršili in sedaj vidimo, da z vspehom. Ljudstvo je ostalo zdravo, ni se dalo korumpirati od nemških tisočakov in stoji zvesto odtrog našega praporja, na katerem se blesti križ v belo-modro-rudečem polju. Ta značajnost je v prvi vrsti pripomogla šentiljskim Slovincem do zmage. Brez preti-

ravanja lahko trdimo, da pomenja sklep Südmarka moralno zmago za šentiljske Slovence. Silni pritisk Nemcev bo za enkrat ponehal in prostejše se bojo lahko gibal in dihali.

Končamo s pozivom: Delajmo povod tako, kot v St. Ilju! Prekvasimo vsakega, tudi najnižjega in najzadnjega člana našega naroda v zavednega in značajnega človeka in postali bomo — nepremagljivi!

Politični pregled.

Stajerski deželni zbor.

Včeraj dne 12. t. m. je imel Slovenski klub štajerskih deželnih poslancev sejo v Mariboru. Sklepi so se proglasili iz taktičnih ozirrov tajnim.

Danes je bil dr. Korošec zopet poklican k namestništvu v Gradec za 10. uro predpoldan.

Dr. Sylvester k položaju.

Dr. Sylvester se je izrazil k položaju nekako tako-le: V petek dne 15. t. m. se vrši konferenca klubovih načelnikov. Ker je to prvo snidenje strank po poletni seziji, je prav lahko mogoče, da se ne bo govorilo samo o mesnem vprašanju, ampak tudi o marsičem drugem, kakor o deželnih zbori, o proračunu in o rekonstrukciji. O zadnji zadevi se niso vršila še formalna pogajanja, toda o imenovanju treh čeških ministrov ne more biti govora. Največ, kar se sme zgoditi je, da je poleg češkega ministra-rojaka imenovan še en češki resortni minister, ker tudi Nemci nimamo več kot enega svojih v ministrstvu: dr. Hochenburgerja. (Zelo komodno stališče! Dr. Hochenburgerja se prizna za svojega, vse druge nemške ministre se pa hoče poslati na luno. Op. ur.) Za prvo parlamentarno delo imam sledeč načrt, ki ga bom tudi predlagal: Prejšednik draginjskega odseka poslanec Mandič naj skliče odsek, ki ima lahko seje ob enem z deželnimi zbori. Tam naj se razpravlja o mesnem vprašanju in pripravi predlog za plenum.

Preosnova kabineta.

V političnih krogih se zopet mnogo govori o rekonstrukciji kabineta, potom katere bi dobil baron Gautsch delamožno vladno večino. Potrebna je rešitev mnogih važnih zadev, kakor so: brambna postava, proračunski provizorij, davčna preosnova, reforma poslovnika itd. Vse to se pa da rešiti samo s stabilno večino. Na ta način kakor do sedaj, ne gre naprej, o tem je prepričanje splošno. Nujno je, da se pritegnejo nove parlamentarne skupine k večini. Toda katere in kako? O tem se čita sedaj lahko najrazličnejša ugibanja in vse mogoče kombinacije, garnirane že z imeni raznih parlamentarcev ali visokih uradnikov, so na ponudbo. Za gotovo smemo smatrati, da prihodnji kabinet ne bo parlamentaričen, ampak uradniški in da je med Nemci prepričanje splošno, da je treba pridobiti Čeha za vladno večino. Kake koncesije naj bi se dale Čehom in kaj ti zahtevajo, o tem ni znano še nič pozitivnega, ker se oficialna pogajanja še niso začela. Baron Gautsch je sicer že pripravljaval pot, toda samo bolj privatno in neobvezno. Med drugim vstajajo zopet zahteve po ministrih-rojakih. „Slovenec“ od dne 12. t. m. prinaša k temu to-zadeven zanimiv komentar:

„Čudna vest prihaja iz Prage. Baron Gautsch namerava baje reaktivirati prav v kratkem ne samo mesto češkega, temveč tudi ono nemškega ministra-rojaka. Ne moremo si misliti, da bi ta vest imela resno podlago, kajti če se to zgodi, se ustvari za Jugoslovane kratkomalo nevzdržljiv položaj. Mi smo bili vedno nasprotniki inštitucije narodnih ministrov-rojakov. A če ima že vsaj nekoliko smisla, da se glede na posebni državno-pravni položaj dežel češke krone imenuje češki minister-rojak, ne vidimo prav nikakršnega stvarnega razloga za ustanovljenje nemškega ministra-rojaka, saj je itak vsa centralna državna uprava v nemških rokah. Čemu še potem nemški mi-

imeli naše vrste ljudje, če bi vsi tako mislili, kot oni učenjak? Nič, še manj kot nič, to ti povem, čuješ! Saj še menda ne veš, zakaj nas zapirajo! No, zakaj? Paragrafi so povod, žandar je prva okoliščina, sodnik druga in jetničar magari tretja, in tako imaš zopet celo verigo okoliščin. Med nami in med onimi pa je kljub tvojeje čvekanja velik razloček. Ti in pa tvoj profesor se pojdiita solit z vajino modrostjo. Ako jaz morem kar hočem, ali hočem kar moram, pa ne vprašujem nobenega hudiča o okoliščinah; če je odvisno od verige okoliščin, da moramo krati, je pač ravno od istih okoliščin, magari tudi od drugih odvisno, da nas morajo zapreti.“

Mirnikov Tone je končal, Bregarjev Janže pa je strmel nad modrostjo svojega tovariša.

Hipoma so zarožljali ključi in v celico je stopil nekdo.

Tone in Janže sta se pogledala in brala sta vsak v očeh tovariša razpravo o svobodni volji. Pa ni bilo časa brati.

Jetničar ju je pozval v sodno dvorano.

Šla sta voljno, glavo pokonci, a ne ponosno; njiju ponos je bil ranjen. V topi zamišljenosti sta stopala pred paznikom in slednjic sta jo zavila v slavnostno dvorano.

Vrata so zaskripala in votlo udarila ob trde tramove.

Notri pa so sodniki preresevali o povodih in vzrokih in okoliščinah Janžetovih in Tonetovih grehov . . .

nister-rojak? To ustvari zopet nezdrave razmere v središču uprave. Zlasti pa smo tu prizadeti Jugoslovani, ki nimamo kratkomalo nikogar v državni upravi, ki bi bralil naše interese. Skratka: Zgoraj omenjena namera je s stališča Jugoslovancem nemogoča in se nje realiziranje ne more prenesti.“

Če se pri teh kombinacijah imenuje Jugoslovane, ki naj bi se jih pritegnilo k večini in jim dalo ministra, postajajo alpski Nemci vsi nervozni in izjavljajo, da bi bil to zanje casus belli. Pa naj si le zapomnijo ti nestrpneži, da proti in preko Jugoslovancov avstrijska notranja politika ne bo nikar zlezla iz marazma.

Deželni zbori.

Dne 11. t. m. je bil izdan cesarski patent, ki sklicuje češki in nižjeavstrijski deželni zbor za 20. t. m., predarlski in tržaški deželni zbor pa za 25. septembra.

Češko-nemška sprava pogajanja.

Klub čeških deželnih poslancev je imel včeraj dne 12. t. m. sejo. Po poročilih listov se je položaj zdatno zboljšal. Češke stranke so se izrekle za posredovalne predloge namestnikov in kot gotovo se lahko smatra, da se bodo tudi Čehi izrekli za permanentno nacionalno-politične komisije. Med češkimi strankami vlada popolno soglasje. Vsled tega se pa sklepa kot sigurno, da se do že v prvi seji češkega deželnega zbora stavi predlog, da se naj nacionalno-politična komisija proglasi za permanentno, kateri predlog bo že v drugi seji na glasovanju.

Češki nemški deželni poslanci se bodo sešli dne 16. t. m.

Ogrska.

Zadnji čas se je izselilo mnogo ogrskega prebivalstva. Glavni vzrok te prikazni je, ker nimajo kmetje potrebnih zemljišč. Po večini je Ogrska dežela latifundijev, kajti do osem desetink dežele obstoji z samih veleposestev. Zadnji čas je nekaj magnatov sklenilo, razkosavati svoja obširna zemljišča in jih prodajati kmetom, kar ni ravno slaba kupčija.

Mnogo bank se bavi z velikim vspehom s tem novim gospodarskim virom. V to svrhu se je ustanovila celo neka oficialna družba, ki se bavi edino le z praktičnim razkosavanjem zemljišč. Kakor znano, ne manjka na Ogrskem židov, in kjer so ti, tam so tudi špekulacije. Vsled tega je nakupovanje in prodaja v najživahnem razvoju. Katoliška cerkev — poleg katere se razvija tudi kalvinska cerkev — ki je na Ogrskem jako bogata na zemljiščih, je sklenila oddati del svojih obširnih zemljišč ogrskim kmetom. Cerkevna posest obsega 1.540.000 oralov zemlje, ako obsega en oral do 57 arov. Škofije sami imajo nad 730 tisoč oralov sveta, drugo pa imajo škofije in župnišča. Posebno mlađi škofije so razdelili obilo svoje zemlje, ker so spoznali v tem važno socialno akcijo.

Ogrska delovna stranka je baje precej nezadovoljna s sedanjim predsedstvom državne zbornice, ker prekorektno postopa in s tem takorekoč podpira opozicijo. Nekateri člani te stranke zahtevajo celo, naj predsedstvo odstopi.

Ogrski ministrski predsednik Khuen-Hedervary je bil v nedeljo sprejet od cesarja v avdienci, v kateri mu je poročal o politični situaciji. V politični javnosti se zatrjuje, da je skušal Khuen dobiti od cesarja dovoljenje k rešitvi zamotane situacije na Ogrskem na ta način, da bi se ustvaril med volilno in brambno reformo junktim, ki bi zadovoljil opozicijske stranke.

Srbija.

Med avstro-ogrsko in srbsko vlado se vrše pogajanja zaradi obiska kralja Petra na dunajskem dvoru. V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da je obisk skoro že popolnoma zagotovljen in da je določeno, da obišče kralj Peter avstrijskega cesarja še to jesen na Dunaju in ne v Budimpešti, kakor so to prvotno trdili.

Portugalsko.

Portugalska vlada je poslala najvišjega poveljnika karbonarjev, Almeida, na mejo, da poizveduje o moči, pozicijah in namenih rojalističnih čet. Almeida je poročal, da so monarhisti posebno okoli mesta Orense koncentrirani in imajo kakih 4000 do 5000 mož. Rojalistične čete obstoje iz infanterije, kavalarije in artilerije. Imajo kakih 40 topov, večinoma strojne puške in zrakoplove, ki neprenehoma križajo nad republikanskim taboriščem.

Republikanski vojaki in prebivalci v okolici so neprenehoma v strahu, da ne začno iz zrakoplovov metati bombe. Monarhisti vsled tega odlašajo z napadom, ker imajo premalo denarja. Pričakujejo pa v kratkem iz Brazilije in Anglije pol milijona funtov. Almeida meni, da bodo rojalisti tekem enega tedna prekoračili mejo. Rojalisti računajo popolnoma resno s tem, da se bodo republikanske čete takoj podale. Ta želja se pa ne bo izpolnila, ker se nahaja na meji okoli 20.000 republikanskih čet. Vlada bo z vso strogostjo nastopila. Vsa dežela je sedaj v velikem strahu.

Perzija.

Bivši perzijski šah Mohamed Ali dosega vendarle vspehe. Kakor poročajo ruski listi, se je provinca Chorossan udala eks-šahu. V Kučanu, Mešhedu, Sebsevarju in Badžistanu so eks-šaha slavnostno proklamirali za vladarja. Nomadska plemena Daštov korakajo proti Teheranu.

„Vprašaj si, zakaj sem še danes tat? Ker se pač drugega nisem nikdar učil!“

„Poslušaj, sedaj ti bo vse jasno! Majhna, neznanata šolska izobrazba je povod, prva okoliščina je brezvestno šikaniranje oblasti, večne ječe so druga okoliščina in tretja okoliščina je, da se človek ne more najesti zraka; in zopet imaš celo verigo, in ravno vsled tega moraš biti tat, ako je tvoja volja, ali ne!“

„Pa, čuj, Janže, ali res misliš, da je tako?“

In Janže je prikimal resno, kakor maški starešina, ki po dolgem premisleku glasuje za kak važen sklep.

Hipoma je ušel Tonetu nezadušljiv smeh. Janže ga je nekaj časa gledal in kmalu je ubral isto pot. Komaj sta se odkihala, ko Janže hipoma pomisli n glas:

„Ja, ja, dobro bi pač bilo, ko bi tudi drugi ljudje tako mislili!“

Nenađoma, nepričakovano hitro so se spremenili kritičarski duhovi za omreženim oknom.

Mirnikov Tone je začel kričati, kakor kak opozicionalec. Uboga para, Bregarjev Janže, s svojo razlago se je stisnil v mokrotni kot tenišce in njegov preplašen obraz, ki ga je obsevala le motna svetloba iz omreženega okna, je nemo zrl v tovariša Toneta.

Pa kmalu sta se pobotala. Tone pač za nobeno ceno ni hotel biti tat, ampak le od sveta zaničevan, po nedolžnem pregnan večer jetnik.

Po hipnem molku je spregovoril Tone:

„Ti tele, zatelebano! Kakšen dobiček bi pač

Londonska „Morningpost“ poroča iz Teherana: Ministrski predsednik je dobil od guvernerja v Sirasu brzojavko, v kateri ta poroča, da je s 5000 možmi popolnoma obkoljen in da je preslab, da bi se branil.

Na delu.

Novištifta.

V nedeljo dne 10. t. m. se je zbrala v stari šoli skoro cela fara, razun malih izjem. Shod je vodil domači gospod župan.

Državni in deželni poslanec gospod dr. Karol Verstovšek je podal obširno poročilo o političnem položaju, o raznih gospodarskih zadevah in do dal potrebna pojasnila. Med drugim je povdarjal, da mora tudi v Novištifti zavladati mir; ostro je bičal napade na gospoda župnika in na vrla katoliška dekleta, katera „Narodni List“ grdo blati. „Škoda je, da gospoda naučitelja ni doma, povabil bi ga sam, da izjavi, če je on v zvezi s temi napadi, ki razburjajo ljudstvo in ga vznemirjajo; če javno tukaj izjavi, da je on pri vseh dopisih nedolžen, mu rajd verjamem.“

Shod je bil jako zanimiv in je trajal najdlje dve uri.

Častiti gospod župnik Ferme je predlagal gospodu poslancu dr. Verstovškemu zaupnico, katera se je soglasno sprejela s trikratnimi „živijo“-klici.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini.

Mali tabor je bil pri nas v nedeljo dne 10. t. m., ne pa veselica. Zbrala se je tolika množica ljudi, da je bilo veselje gledati. Vrli mladeniči so na listno pest priridili igro „Trije tički“, katero so izborni igrali. Koliko smeja in veselja! Vsi so bili s tem zadovoljni.

Državni in deželni poslanec gospod dr. Karol Verstovšek je govoril navduševalno o pomenu katoliškega izobraževalnega društva in vspešno je pravi izobrazbi, ki pravi zabavi, ne pa h krvavim veselicam. Predsednik pripravljalnega odbora se zahvali poslancu za lepe besede.

Pozneje so se vršile še druge zabave, srečolov itd. Želimo novemu društvu, da se krepko razvija; podpirali ga bodo radi vsi domačini, ki so prišli od vseh krajev Gornjegograda, celo iz Luč, Ljubnega, Bočne itd. Zavednim mladeničem pa čast in hvala za njihov trud.

Raznoterosti.

Jeruzalemskih romarjev sestanek boje v nedeljo dne 17. t. m. pri Sv. Petru pri Gornji Radgoni. Ob 9. uri pridiga in slovesna sveta maša s skupnim svetim obhajilom; potem sestanek v čitalnici katoliškega bralnega društva. Vabijo se bližnji in oddaljeni romarji. Vsi dobro došli!

Umrl je v Zagrebu v nedeljo dne 10. t. m. na večer kanonik zagrebške stolnice Franjo Ks. Sultaj. Ranji je bil star 64 let. Za sabo je imel življenje polno delo in živahnega gibanja. „Hrvatsko pravo“ je ob priliki njegove smrti izšlo v žalni obliki in na prvi strani v vznesenih besedah povzdiguje ranjkega kot moža, ki je storil silno veliko za napredek hrvaške in katoliške misli. Pokojni je bil predsednik nadškofijskega konzistorija in predsednik hrvaškega katoliškega tiskovnega društva. R. i. p.!

„**Untersteirische Volkszeitung**“ v rokah Wastiancev. „Untersteirische Volkszeitung“ v Mariboru, ki jo je bil kupil koncem lanskega leta neki konzorcij, da bi izhajalo kot glasilo nemških krščanskih socialcev, preide s 15. t. m. zopet v posest prejšnjega lastnika Rabitscha, ki je pa ne bo obdržal, ampak jo bo prodal naprej Wastiancem, ki so z „Marburgerco“ nezadovoljni.

Štajerski deželni zbor. Zbornična korespondenca je iz krogov slovenskih poslancev sprejela sledeče: „Kakor kažejo razmere, najbrže ne bo prišlo letos do sklicanja štajerskega deželnega zbora, ker časovne razmere ne dopuščajo, da bi se uravnale med nemškimi in slovenskimi poslanci diference, katere so prisilile zadnje, da so pričeli z obstrukcijo. Ker se ne more upati, da se lahko v kratkem doseže sporazum in ker bi brez istega bilo sklicanje deželnega zbora popolnoma brezpomembno, se lahko mirno trdi, da se bodo sedanja pogajanja končala v negativnem smislu. Nasprotno pa je pričakovati, da se pogajanja za delamožnost deželnega zbora ne bodo končala, temveč nadaljevala. Kakor se čuje, hoče nastopiti veleposestvo kot posredovalec med Nemci in Slovenci. Ker bodo krščanski poslanci to akcijo kar najbolj podpirali, je pričakovati dobrih vspehov. V štajerskih veleposestniških krogih se že dolgo obzaluje, da štajerskega deželnega zbora in že lansko leto je poskušal poslanec vitez Zahony začeti tozadevno posredovalno akcijo. Žalibog se je takrat misel kmalu opustila. Vselej tega moramo z velikim zadovoljstvom pozdravljati nameravano posredovanje štajerskega veleposestva.“

Dr. Milan Gorišek od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah je napisal v „Slov. Narodu“ od dne 11. t. m. dolgovezno klobaso, v kateri dokazuje, da gre glavni del zasluge, da ni postala nemška šola javna, njemu. Naš odgovor bo kratek. Dr. Gorišek turobno obrača oči proti nebu in se pritožuje, češ, da smo hoteli s svojim člankom „obdati glasove gotovih oseb s sumljivo prisluženimi lovori, druge pa odtujiti na-

rodnemu delu.“ Le počasi, gospod doktor! Naš članek je izšel še le potem, ko je „nekdo“ — gospod dr. Gorišek ga mogoče pozna — pisal o razveljavljenju javnosti nemške šole pri Sv. Lenartu v „Slovenskemu Narodu“ od dne 1. t. m. tako, kakor da je vse dosegel dr. Gorišek. Nato smo še le mi vso stvar primerno osvetlili. Če se sedaj gospod dr. Gorišek pritožuje, da smo njega zapostavili, ne vemo kako bi li imenovali (tako pisanje. Mogoče dobi vsak sam primeren izraz.

Poslanec Borčič utonil. Iz Trsta javljajo: Dalmatinski deželni poslanec Lovro Borčič, ki je bil tudi dolga leta član državnega zbora, se je v četrtek pripeljal v Trst in si vzel stanovanje v nekem tukajšnjem hotelu. V petek pa so ga mrtvega potegnili iz morja v Žavljah. Kako je utonil, se ne ve. Mislijo pa, da je v hipni zmedenosti zašel in padel v morje, da pa se ni mogel rešiti iz vodnih rastlin, katerih je v žavelskem zalivu vse polno.

Liberalno „delo“ za kmeta? Ugleden somišljenik nam piše: Zadnji „Narodni List“ piše, da je Gospodarska zveza v Ljubljani delala krivico našim kmetom, ker je hotela kupovati seno na Štajerskem. Zato pozivlje liberalno glasilo: „Najzenite črez prag kranjske sleparje! itd.“ Sedaj vam pa hočem pojasniti, kako se je „Narodni List“ urezal. V nekem večjem kraju na Spodnjem Štajerskem, kjer je več velikih trgovcev s senom, se je že v suši kupovala krma od 2 do 3 K za 100 kg in to vsled tega, ker so se vsi ti trgovci zvezali v kartel, da ni hotel nobeden višje plačati, a marsikateri kmet jo je moral prodati, ker rabi včasih nujno denar. Iz tega žalostnega položaja je rešila kmeta Gospodarska zveza v Ljubljani. Dala je oznaniti pri cerkvi, da kupi seno v vsaki množini, ter je ponudila ceno od 5.60 K do 6 K. In že drugi dan so vsi trgovci s senom morali si ceno kvišku, ker so imeli v Gospodarski zvezi naenkrat velik konkurentinjo. Tudi trgovci so morali plačevati po tej ceni. Mazač članka o kupovanju sena v „Nar. Listu“ je moral biti na vsak način kakšni trgovec s senom, ali pa je kdo drugi pisal namesto trgovca za dobro plačilo. Ljudje, sedaj vidite! Pri Gospodarski zvezi so taki sleparji, da kmetom ceno zboljšajo. „Narodni List“ pa radi tega, ker Gospodarska zveza kmetu pomaga, to zvezo napada in blati! Res, čudež je, da imajo nekateri kmetje še naročen „Narodni List“, ki tako tepta koristi kmeta. Kakšni siromaki bi bili mi kmetje, če bi se nam tako godilo, kakor nam želi „Narodni List“, namreč da bi se dovolilo odprtje mej za živino in uvoz mesa, potem cena živine naj pade in seno naj bo ceno itd. In tak list potem še pravi, da varuje koristi kmeta? Kdor še ne uvidi, da se liberalci delajo norca iz njega in ga izžemajo, temu ni pomagati!

Liberalni mladini povsod enaki. Večkrat smo že imeli priliko, da smo pribili, kako so liberalni mladini po spodnještajerskih trgih in mestih indolentni in brezbrizni. V besedah so največji narodnjaki, v dejanjih pa ne store nič, ali pa še celo kaj pokvarijo. Marsikje v naših mestih in trgih bi morala narodna zavest biti na vse višji stopinji, kakor je, če bi ti kričavi ultra-narodnjaki storili svojo dolžnost. Enaki eksemplarji liberalnih mladincev, kakor pri nas, se najdejo tudi v Trstu. „Edinost“ od dne 12. t. m. piše pod šifro: „Naša mlada inteligenca“ tako-le o mladih liberalnih „nadnarodnjakih“, ki so izšli po večini iz šole takomimovanega narodnega radikalizma: „V Trstu imamo danes že številno mlado inteligenco: abstrahirane pravnike, privatne, državne, bančne uradnike itd. Človek bi mislil, da bodo ti mladi gospodje ne le opljevali naše socialno življenje, temveč tudi sicer pomagali na našem kulturnem, gospodarskem in splošnem narodnem snovanju. Temu pa — z malimi častnimi izjemami — žal ni tako. Večkrat že smo imeli priliko, da smo čuli bridkih pritožb, kako je naša mlada inteligenca brezbrizna in indolentna, a nastop škofenjskega Sokola minule nedelje nam je siloma potisnil pero v roko; res ne morem več molčati. Od okoli 300 članov, katere šteje Sokol v mestu, jih je bilo minulo nedeljo v Škednju le kakih 30 v kroju. Drugi se najstopa sploh niso udeležili ali pa vsaj ne v kroju. Ti mladi gospodje, katere smo omenili, se imajo sploh le narodni ideji zahvaliti, da imajo danes dobre in udobne službe. V zahvalo zato pa ne le da se jih ne vidi pri nobenem narodnem delu, temveč se jim niti ne zdi vredno, da bi se vsaj dvakrat na leto vrgli v sokolski kraj. Tega ne store bodisi zato, ker so preleni, ali pa zato, ker se jim to zdi preneumno! Prvo bi bilo žalostno, a drugo še bolj, ker kar ni preslabo za dr. Rykara, dr. Gregorina in dr. Slavika — ki je minule nedelje na čelu Sokolov v kroju korakal skozi mesto — to bo menda dobro tudi za kakega mladega koncipijenta ali bančnega uradnika! — Mi se tega postopanja naše mlade inteligence absolutno ne moremo drugače tolmačiti, kakor tako, da ta mladina nima nikakih idealov. V nadi, da te vrstice dosežejo svoj namen, za danes še nečemo razvijati to žalostno poglavje, a pridržujemo si, da spregovorimo o priliki prav resno besedo, ako to ne bo nič pomagalo.“

Hmelj. Poročilo zateškega hmeljskega trga z dne 8. t. m.: V prometu je bilo od našega zadnjega poročila do danes 550 bal hmelja. Kupci so isti, kot zadnjič. Zateške hmeljske cene notirajo 440—445 K za srednji hmelj, 445—460 K za dobro kakovost, 460—475 K za prima kakovost, prve cene za 50 kg. — Na deželi se je razvila živahna kupčija. Cene so se pomikale med 440—470 K za 50 kg. Neka večja partija izredno dobre kakovosti se je plačala z 490 K.

500 stotov izvrstnega hmelja se je plačevalo od 440—470 K. Producentje sicer tupatam odnehavajo, vendar le posamič, kajti dela se na to, da se sedanje cene, če ne zvišajo, pa vsaj kolikor toliko obdržijo. Iz ravnostih razlogov, ki smo jih podali v zadnjem poročilu, ne more biti govora o kupčiji s tujem hmeljem. Razpoloženje na trgu je mirno. Cene trdne. — Vreme je od zadnjic neizpremenjeno.

Štajersko.

Maribor. „Arbeiterwille“ z dne 13. t. m. poroča o tukajšnji deželni bolnišnici sledeče: „Razmere na mariborski deželni bolnišnici so bile že ponovno predmet javne kritike. Deželni odbor je bil pozvan, da naj vendar napravi red in ustavi samovoljno gospodarstvo vsemogočnega oskrbnika. Pa vse je zastoj. Gospodje pri visokem dež. odboru so slepi in gluhi za vse, kar nečajo videti ali slišati. Bolnike, ki so v resnici potrebni bolnišnice, obide strah, ko čujejo o mariborski bolnici in vsakdo sklene, da se gre zdraviti rajši drugam, kakor v Maribor. Naloga deželnega odbora bi bila, odpraviti vse nedostatke, kajti on je dobro poučen o celi vrsti ppsameznih slučajev. To je mnenje z ozirom na bolnike, ki bivajo v mariborski bolnišnici, kjer so pa tudi zdravi ljudje, in sicer nastavljeni, ki se istotako veselijo postopanja oskrbnika (bolniškega upravitelja). To se lahko opazi takoj, kajti vsak čas se menjavajo služabniki in vrtarji. Iz te okoliščine se da sklepati, zakaj da se pri teh uslužbencih ničesar ne izve, ker sami o bolniških razmerah ničesar ne vedo. Predno dobijo malo pojma o bolniških razmerah, so že davno odslovljeni. Tudi je razmere grede na rovaš vsemogočnega upravitelja in mislimo, da bi bil že čas, da se gospod deželni odbornik Stallner zopet enkrat spomni svoje dolžnosti, da tudi v tej smeri uveljči svoj vpliv.“

Pobrežje pri Mariboru. Marko Forstnerič, hlapec pri posestniku J. Riglu na Pobrežju, je vozil pretečeni petek prodec na cesto pri Zgornji Sv. Kungoti. Ker je velik ljubljenec žganja, se ga je tudi tokrat preveč nasrkal; vsled pijanosti je prišel pod voz in oba kolesa sta šla preko njegove desne noge in mu jo strla. Težko ranjenega so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

Hoče. V nedeljo dne 17. t. m. po večernicah se bo ponavljala igra „Dve materi.“ Vsi zavedni Hočani in vrli sosede, pridite! Veliko lepega bo, če slišati in videli. Cisti dobiček je namenjen bralnemu društvu, zato se preplačila hvaležno sprejmejo. Vstopnina 30 vinarjev, sedeži 50 vinarjev. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Peter niže Maribora. Dne 8. t. m. so se fantje v Malčniku pri Sv. Petru med seboj stekli. Mimogredočega viničarskega sina Jožefa Omana je Franc Mlaško, posestniški sin pri Sv. Marjeti, brez vsakega vzroka z nožem napadel in ga pri tem štirikrat po glavi udaril, tako da je Oman zadobil težke poškodbe.

Ruše. Franc Valher, posestniški sin, in pa Buhmeister, železniškega čuvaja sin, oba v Rušah, sta se dne 9. t. m. sprla. Buhmeister je zgrabil za nož in z njim Valherja tako sunil, da ga je zadel do pljuč. Smrtonovarno ranjenega so takoj odpeljali v bolnišnico.

Velika Nedelja. V nedeljo dne 24. septembra bo pri nas veliko mladeniško slavlje. Blagoslovila se bo namreč zastava mladeniške Marijine družbe. Po cerkvenem opravilu bo velik mlad. shod. Govorit pride dr. Hohnjec.

Ormoški okraj. V zadevi okrajne posojilnice, katere popravek smo prinesli v zadnji številki, smo se obrnili na pristojno mesto in smo tam zvedeli, da so bile naše prvotne informacije napačne. Ker nečemo dekati nikomur krivice, to lojalno priznamo.

Celje. Iz porotne dvorane. Koncem julija smo poročali o napadu znanega lopova Fr. Pikla, ki je napadel v noči dne 25. julija 1911 v Ljubnem gospodično Teyrowsky, pošto upraviteljico, in hotel izvršiti zločin nasilstva. Obtoženec je bil enoglasno spoznan krivim in bil obsojen na pet let težke ječe.

Koroško.

Celovec. Duhovniške vesti s Koroške. Prezentirani so sledeči gospodje župniki: Peter Kugler v Greifenburgu na mesno župnijo Volsperg; J. Silhavy v Steuerbergu na župnijo Sirnitz; Karol Hraba v Dješkah na župnijo Šmarjeta v Rožu; Ivan Sekol na župnijo Vogrče. — Prestavljeni so: kaplan Valentin Mörtl v Sveče; Josip Rudl iz Sveč v Dvor; Florijan Johan iz St. Vida ob Glini v Greifenburg. — Novo nastavljeni so: O. Pij Zankar iz frančiškanskega reda kot provizor v Zabnice; o. Adolf Čadež je prestavljen v Kostanjevico pri Gorici; Salez Vodošek iz istega reda kot provizor v Ovčji vasi; Josip Wogner, poprej dominikaneec v Gratecu, kot mestni kaplan v St. Vid ob Glini; J. Klöcker, duhoven v Ameriki, kot provizor v Kaning; Peter Schnepp iz solnograške nadškofije v St. Gandolf.

Beljak. Slovenska zmaga. V občini Vernberg, ležeči na skrajno nemški meji tik Beljaka, so Slovenci pri občinskih volitvah po ljuti borbi zmagali v vseh treh volilnih razredih. Izmed 18 odbornikov je 15 naših.

Škočjan v Podjuni. Petletnice začetek prihodnje nedelje je točno ob 3. uri popoldne pri Rušu v Zamoznivasi. Med drugimi sodelujejo tudi velikovski tamburaši. Domačini in sosede, pridite v obilnem številu!

Odda se tako lepo stano-
vanje tik cerkve,
obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shram-
be, kleti itd., najbolj pripravno za
kakega penzionista. Naslov pri
upravnistvu „Straže“ 140

Proda se večja množina
pšenice kg po 24
vinarjev na mestu. Kaplanija pri
Sv. Benediktu v Slov. gor. 147

Mlinarski učenc se sprejme
pri gospoda Franca Vizjaka umetnem
mlinu pri pri Gornjih Črniščinah
(Ober Schwarza) blizu Spielfelda.

Hed. Hobacher, Maribor
samo Grajska ul. Burgg. 2
priporoča slav. občinstvu
solčnike in dežnike ::
belo vezenje in vsa v to
stroko spada-
joča dela **predtiskarije.**
kakor tudi
Popravila hitro in cenol
Postrežba solidna!

Dijaki se sprejmejo na
hrano in stano-
vanje Koroška cesta 51 v Mariboru

Dijak se sprejme na hrano
in stanovanje pri g.
prof. Koprivniku, Badlgasse št. 15
v Mariboru. 148

Vage

za vagona, voze (most-
ne), centimalne, škalo-
ve, decimalne, za živino,
tablicove in vsake dru-
ge vrste za gospodarske
in obrtniške namene iz-
deluje ter priporoča po
nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Pijte samo Tolstovrško slatino.
Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Zdravilišče TOPLICE

na Kranjskem belokrajnska železnična postaja
Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno us-
pešno proti protini, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim
bolezim. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli. Jako
udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje.
Gozdnata okolica. Dobra in vredna restavracija.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.
Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopalnišča.

Iz poletne sezije

je preostalo mnogo blaga, kakor vsakovrstnih
čevljev za gospode, dame in otroke, posebno
mного sandal in prugega je jako mnogo po
zelo nižani cenil na prodaj.

Obenem si dovoljujem slavno občinstvo opozoriti,
na svojo bogato zalogo najrazličnejših obuval
najnovejše fazone.

Z odličnim spoštovanjem

Štefan Strašek, Celie.

Zaloga in izdelovalnica čevljev.

Za potovalno sezono

Kovčeki za potovanje! Vseh vrst ročni
kovčeki iz govejega usnja in bogato
zaloga **usnatih galanterijskih**
stvari kakor oprav za konje, jahalne
potrebščine itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor

jermerar in sedlar — Grajski trg.

Samo lastno izdelovanje. :

In veliko nam je dano v malem.

Ali ni to nič velikega, če zamoremo nositi zdravilne
vire v telovnikovem žepu, da se jih lahko vsak tre-
nutek poslužujemo? Prave sodenske mineralne pa-
stile (samo Fayeve!) vsebujejo dobro učinkujoče soli,
ki pomagajo pri vsakovrstnem prehlajenju, bodisi
pri kašlju ali hripavosti. Kdor trpi vsled prehlajenja
naj ne zamudi vporabljanja Fayeveh pristnih sodenskih
mineralnih pastil. Škatljica stane le K 1.25.

Generalna reprezentanca za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert,
c. kr. dvorni dobavitelj Dunaj IV-1, Grosse Neugasse 17.

Dobro rodbinsko kavo

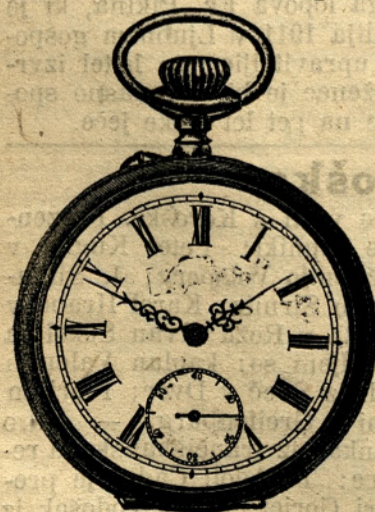
pridei že mali dodatek „pravega : Francka :“ s
kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svo-
je nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kako-
vosti našel je pravi Franck toli priljubljen
sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela
dekoračijske, slikarske in
pleskarske stroke, katere izvr-
šujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju
Gospodska ulica 5.

Slovinci pozor!

Vam ni potrebno naročiti
pri tujih tvrdkah, ker pri
domačem slovenskem
urarju dobite vse in do-
bro blago.

Zahtevajte poseben cenik
za birmo.

Gramofone s slov. ploščami
iz najboljših tovarn.

Popravila se točno in hi-
tro izvršujejo.

**Urar, očalar in
zlatar**

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in za-
sebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne,
kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tu-
di vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove
itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike,
gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov
iz studencev, vodnjakov s hidratičnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brücken-
wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra-
vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa
v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno
in solidno, vse po zmernih cenah.

Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač

Maribor, Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih
cevi, stopnic, korit, kakor vseh drugih cement-
nih izdelkov. — Dalje: kamnatih cevi, mofla-
kerske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna
dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za
napajati po najnižjih cenah.

Kjer sta v redu tek, preba'a,
Sta telo in duša zdrava!
Torej: Da ne boš bolan,
Vživaj pravi „FLORIAN“

želodčni likér

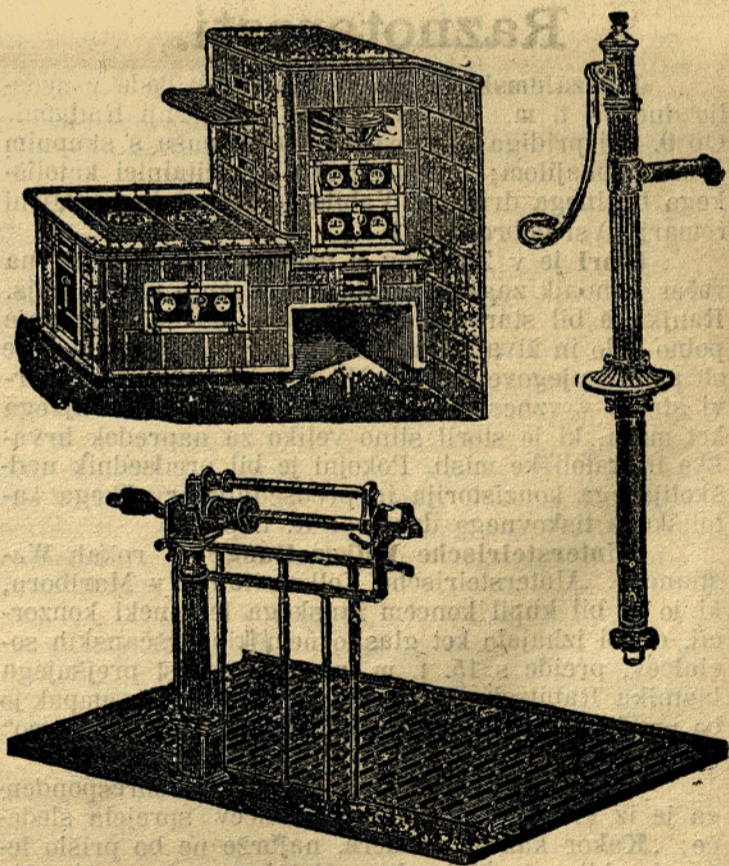

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je
zaman kupoval draga in neprijetna zdravila!

Ljudska kakovost liter K. 2.40.

Kabinetna kakovost liter K. 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Splošni naslovník

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Goriško izide koncem leta

Naročila za oglase

sprejema in daje pojasnila anončni oddelek tvrdke

Pisarna-Universal-agenture

M. MULLEY, v Ljubljani, Sodna ulica 4.

ROBERT DIEHL žganjarna v Celju = priporoča svojo doma žgano štajerski konjak!
slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi konjak